

Nejvyššímu soudu
prostřednictvím
Okresního soudu v Chomutově

V Praze dne 2.2.2026

Naše sp. zn.:

Ke sp. zn. 26 EXE 6555 / 2023

Související věc u Nejvyššího soudu: 29 Cdo 691/2025

Oprávněný:

MALTOP - EKO s.r.o., IČ: 28258410,
Místo čp. 75, 431 58 Místo,

Zástupce:

*Mgr. David Kůta, advokát, se sídlem
Jugoslávská čp. 620 / č. 29, 120 00 Praha –
Vinohrady*

Povinný:

Radek Mořkovský, RČ: 680813/1187,
trvale bytem Lipová 50, Spořice

Zástupce:

*Mgr. Michael Šatylov, advokát, se sídlem
Betlémské nám. 251/2, Praha 1
plná moc ze dne 9.4.2025 (čl.369)*

**Dovolání proti usnesení č.j. 8 Co 300/2025-
578**

Dovolání, jeho rozsah a včasnost

1. Povinný tímto podává dovolání proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č.j. 8 Co 300/2025-578 ze dne 3. listopadu 2025, a to v celém rozsahu jeho výroku, jímž bylo potvrzeno prvostupňové usnesení o zamítnutí návrhu na zastavení exekuce.
2. Napadené rozhodnutí bylo právnímu zástupci povinného doručeno dne 1.12.2025 a je tudíž podáno včas. Pondělí 2.2.2026 je posledním dnem lhůty (§ 57 odst. 2 o.s.ř.).

Stručný popis věci

3. Alfou i omegou projednávané věci, bez ohledu na další argumentaci je, že usnesení o příklepu JUDr. Jana Bohutínského, soudního exekutora se sídlem v Trutnově, Ječná 479, ze dne 6. 9. 2022, č. j. 158 ED 13/21–44, ukládá povinnost k vyklizení někomu (Radek Mořkovský), kdo se dražby neúčastní, nemá postavení povinného a nemá žádná procesní práva. Tato věc proto úzce souvisí s insolvenčním řízením, protože povinný v této exekuční věci (Radek Mořkovský) je zároveň insolvenčním dlužníkem ve věci sp. zn. KSUL 69 INS 13634 / 2020, v jehož rámci byly prodány jeho nemovité věci, a to v dražbě.
4. V této věci uplatněným exekučním titulem je usnesení o příklepu vydané exekutorem **v rámci dražby provedené podle § 76 odst. 2 EŘ vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ**, tj. nikoli při provádění exekuce.
5. Přezkum věcné správnosti dražby, tj. samotného usnesení o příklepu JUDr. Jana Bohutínského, soudního exekutora se sídlem v Trutnově, Ječná 479, ze dne 6. 9. 2022, č. j. 158 ED 13/21–44 je předmětem řízení vedeného u Nejvyššího soudu pod sen. zn. 29 Cdo 691/2025.
6. Na tomto místě budiž vyzdviženo, že usnesení o příklepu **nebylo vydáno v dražbě provedené v rámci exekuce**. Proto v rámci té dražby nevystupuje povinný, který je adresátem právní normy § 336j odst. 4 o.s.ř. Dovolatel má za to, že odvolací soud toto vůbec nepochopil.
7. Vydání autoritativního rozhodnutí exekutorem je v tomto typu dražby podle § 76 odst. 2 EŘ pojmově vyloučeno pro nedostatek zákonného podkladu (dražba není součástí exekučního procesu a žádný povinný se jí neúčastní), což je rozvedeno níže a je zcela v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy.

Dovolací důvody a přípustnost dovolání

8. Dovolatel má za to, že dovolání je přípustné, neboť dovolací soud doposud nikdy neřešil skutkově obdobnou věc a zní plynoucí zásadní právní otázky, které jsou predestřeny níže. Současně je úvaha odvolacího soudu částečně opřena o nesprávný názor dovolacího soudu vyjádřený ve věci sp. zn. 20 Cdo 2927 /2020 ohledně dělení dražeb prováděných exekutorem na dražby veřejnoprávní a soukromoprávní (které nemá oporu v zákoně).
9. Dle názoru dovolatele i další judikatura, kterou se mu podařilo dohledat pomíjí samu podstatu problému, kdy soudní exekutor v rámci dobrovolné dražby podle § 76 odst. 2 EŘ nemůže vykonávat veřejnou moc a současně ani v rámci likvidace pozůstalosti ani v rámci insolvenčního řízení na něj není žádná veřejná moc přenášena. Za prvé, neexistuje zákonné ustanovení dovolující exekutorovi veřejnou moc v rámci další činnosti vykonávat a za druhé, ani notář při zpeněžení v rámci likvidace pozůstalosti (kterou nevykoná jako soudní komisař) ani insolvenční správce při zpeněžování majetkové podstaty nedisponují veřejnou mocí.

10. V tomto případě se ukazuje, jak důležité může být v právu ono „slovíčkaření“. Kdo je „povinný“, co je „exekuční činnost“ a co je naopak „další činnost exekutora“. A dále, kdy má notář postavení soudního komisaře a kdy nikoli.
11. Judikatura systematicky přehlíží, že § 76 odst. 2 EŘ nedává exekutorovi do rukou žádnou veřejnou moc, ale umožňuje spolu s modifikacemi dle zvláštních právních předpisů (zde § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ) provést na základě dohody s oprávněnou osobou veřejnou dražbu nemovité věci.
12. Judikatura NS se ani nemůže shodnout na tom, podle jakých pravidel má exekutor při této dražbě postupovat. Nicméně ani náznakem za svými úvahami nemá tu zcela zásadní, a to je výkon veřejné moci.
13. V rozsudku sen. zn. 21 Cdo 3004/2024 NS dovozuje, že rozlišování exekutorských dobrovolných dražbách na dvojí režim je nesprávné, a uzavírá, že exekutor musí postupovat podle o.s.ř. tuto úvahu založil mimo jiné na tom, že zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, vylučoval ze své působnosti právě tento typ dražby. Tento svůj názor NS potvrzuje v rozsudku se. zn. 21 Cdo 1569/2025. Nynější zákon č. 250/2023, o veřejných dražbách již svou působnost explicitně neomezuje.
14. Protichůdný názor však NS vyslovil usnesení sen. zn. 20 Cdo 3801/2023, kde uvedl, že *v posuzované věci je nepochybné, že oprávněný insolvenční správce z pozice osoby oprávněné disponovat s nemovitými věcmi, jež jsou součástí majetkové podstaty (§ 246 odst. 1 věta první IZ), sjednal pro účely zpeněžení nemovitých věcí formou dobrovolné dražby službu exekutora, který následně postupoval v rámci své další činnosti ve smyslu Hlavy V. ex. řádu. Nařídil-li elektronickou dražbu, byl povinen konat nejen ve shodě se speciálními ustanoveními ZoVD, ale rovněž s exekučními předpisy (ex. řádem) a při absenci jiné (zvláštní) úpravy podpůrně s ustanoveními o. s. ř., specificky s § 336b až § 336n o. s. ř. aplikovatelnými obdobně (viz § 336o odst. 4 o. s. ř.)*
15. Výklad a aplikace právní normy mají být v souladu s jejich smyslem a účelem a současně v souladu se zachováním základních principů právního státu, tvořících pevný ústavní rámec pro aplikaci a výklad podústavního práva. Výklad podaný odvolacím soudem v nyní projednávané věci je veden snahou odvolacího soudu ignorovat právě tento základní rámec a aprobovat dlouho opomíjený stav, který je v rozporu se samotnou důvěrou v elementární spravedlnost a právní stát, kde státní moc lze uplatňovat je na základě zmocnění zákona a v mezích zákona.
16. Základní vymezení dovolacích důvodů (právních otázek) dovolacím soudem dosud nevyřešených je následující:
 - a. Posouzení postavení soudního exekutora při provádění dražby podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ), kdy exekutor je pouze dražebníkem a nedisponuje působností k výkonu veřejné moci. Exekutor tedy v uvedené dražbě nemůže vydat rozhodnutí v podobě vrchnostenského aktu ukládajícím práva a povinnosti. Dovolateli neuniklo rozhodnutí ve věci 21 Cdo 1569/2025 ani 21 Cdo 3004/2024, což je rozebráno níže.
 - b. Posouzení přípustnosti rozlišování veřejnoprávní a soukromoprávní dražby v rámci další činnosti soudního exekutora podle § 76 EŘ, kdy dovolatel má za to, že názor vyslovený Nejvyšším soudem v usnesení ve věci sp. zn. 20 Cdo 2927 /2020 je nesprávný a věc má být posouzena jinak (jak je uvedeno níže), a to zejména pro poměry insolvenčního řízení.

- c. Jakými právními předpisy se tedy řídí dražba podle § 76 odst. 2 EŘ a jak v ní má exekutor postupovat? Tato otázka není zcela vyřešena, viz k tomu výše a dále v tomto podání citovanou judikaturu.
 - i. § 23 vyhlášky č. 330/2001 odkazuje ohledně nákladů dobrovolné exekutorské dražby na zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 120/2001 Sb.
- d. Posouzení postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení, kdy insolvenční správce nevykonává veřejnou moc, není úřední osobou, ale je toliko specifickým subjektem insolvenčního řízení, ve kterém je mu svěřena dispozice s majetkem insolvenčního dlužníka jakož i uplatňování procesních práv.
- e. Posouzení otázky, zda je možné uložit povinnost k vyklizení podle ust. § 336j odst. 4 o.s.ř. mimo exekuci nebo řízení o výkonu rozhodnutí, případně v jiném typu řízení či dražbě, které se neúčastní osoba v procesním postavení povinného.
- f. Posouzení omezení aplikace ustanovení o.s.ř. o výkonu rozhodnutí a exekuci v insolvenčním řízení ve smyslu ust. § 7 IZ, a to ve vztahu k dražbě podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ).

Postavení soudního exekutora v dobrovolné dražbě podle § 76 odst. 2 EŘ

17. Základní otázka, na které celá tato věc stojí, se týká postavení soudního exekutora při provádění dražby podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ) a absence jakékoli vrchnostenské pravomoci a působnosti v oblasti výkonu veřejné moci.
18. Odvolací soud nesprávně vychází z toho, že exekutor v postavení dražebníka při provádění dražby podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ je nadán působností k výkonu veřejné moci a z toho plynoucí vrchnostenskou pravomocí k rozhodování o právech a povinnostech. Není tomu tak, neboť exekutor v tomto případě nevykonává exekuční činnost.
19. Jestliže je sporné, zda určitá osoba (zde soudní exekutor) nadaná specifickým postavením, které jí v některých případech umožňuje vykonávat vrchnostenskou pravomoc nad jinými subjekty v rámci výkonu veřejné moci (zde exekuční činnost), takovou pravomoc měla a zda jednala v rámci zákonné působnosti, je potřeba nalézt souvislou řadu právních norem tuto působnost jí svěřující.
20. Je zcela jasné, že prvotní základní právní normou je 2 odst. 3 Ústavy. Tato norma odkazuje na „zákon“, který jako hmatatelné smluvní vyjádření obsahuje právní normy. Tato úvaha odvolacímu soudu zřejmě uniká, protože zákonnou právní normu nehledal a nenalezl, přestože povinným byla právní situace zcela racionálně soudu přdestřena následovně.
21. Soudní exekutor je osobou, na kterou může být přenesen výkon veřejné moci. Podle Hlavy III zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád, nazvané „**Exekuční činnost**“ vykonává exekutor veřejnou moc v působnosti exekutorského úřadu ve smyslu ust. § 1 odst. 1 e.ř., a to na základě pověření státu. Exekuční činností se rozumí nucený výkon exekučních titulů včetně zřizování exekutorského zástavního práva. Podle § 28 e.ř. v díle 1 hlavy III e.ř. se úkony exekutora při exekuční činnosti považují za úkony exekučního soudu. Z tohoto titulu je exekutor oprávněn rozhodovat i o právech a povinnostech účastníků exekučního řízení a v rámci exekuce může povinnému ukládat i povinnosti, včetně povinnosti podle § 336j odst. 4 o.s.ř., tj. uložit

povinnému vyklizení vydražené nemovitosti (citované ustanovení svěřuje tuto pravomoc soudu). Exekutor tak může činit namísto soudu v rámci exekuční činnosti podle § 52 odst. 2 e.ř., který stanoví, *nestanoví-li tento zákon jinak, je exekutor oprávněn vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavatelé nebo jinému zaměstnanci soudu.*

22. Kromě exekuční činnosti může exekutor vykonávat i další činnosti, k nimž je oprávněn v souladu s Hlavou VI e.ř. nazvanou „**Další činnost exekutora**“. Do této další činnosti spadá poskytování právní pomoci ve vymezeném rozsahu, poskytování úschov či další činnost na základě konkrétního pověření jiného orgánu veřejné moci. Dále může exekutor podle § 76 odst. 2 e.ř. provést dražbu movité či nemovité věci na návrh vlastníka či osoby oprávněné disponovat s věcí, což je případ nyní projednávané věci.
23. Zjevně tedy provádění dražby na návrh vlastníka nebo osoby s dispozičním oprávněním nespadá pod „exekuční činnost“, kdy exekutor rozhoduje v působnosti exekučního (prvostupňového) soudu. Exekutor je zde pouhým dražebníkem, tj. osobou oprávněnou provádět a vést dražbu obdobnou dražbě podle zákona o veřejných dražbách.
24. Ve světle uvedené argumentace nemůže obstát názor vyslovený v rozsudku NS se. zn. 21 Cdo 1569/2025, že „38. I když, jak již bylo vysvětleno výše, soudní exekutor provádí dražbu na návrh vlastníka věci v rámci tzv. **jiné exekuční činnosti** podle ustanovení § 76 odst. 2 exekučního řádu, prostupuje přiměřeně podle občanského soudního řádu, tedy podle těch ustanovení, která se týkají dražby nemovitostí (mimo jiné tedy i podle ustanovení § 336n o. s. ř.), a rozhoduje tak autoritativně o právech a povinnostech účastníků dražby. Je tedy v této souvislosti nadán pravomocí rozhodovat o těchto otázkách (tedy i o nárocích proti obmeškalému vydražiteli).“
25. Dle názoru dovolatele je posledně uvedený názor zcela nesprávný, a NS používá nesprávného termínu „jiná exekuční činnost“, namísto „další činnost“. Z toho plyne, že zřejmě plně neakceptuje zákonodárcovo dělení činnosti soudního exekutora na činnost vykonavatele veřejné moci (vymáhání povinnosti – exekuční činnost) a činnosti další, které exekutor koná sekundárně, a to i jako soukromý podnikatel (dobrovolné dražby, sepis exekutorských zápisů). NS odkazuje na nálezy I.ÚS 2690/24 ze dne 18. 11. 2024, který se však týkal dražby prováděné v rámci exekuce a exekuce, nikoli dobrovolné dražby se týká judikatura odkazovaná NS v posledně citovaném rozsudku. Navíc tento názor byl vysloven ve věci, kde dražba probíhala bez vztahu k likvidaci pozůstalosti nebo insolvenční, kde exekutor jedná na základě dohody s vlastníkem.

Nesmyslné rozdělování veřejnoprávních a soukromoprávních dražeb

26. Ač je odkaz odvolacího soudu v bodě 12. odůvodnění napadeného rozhodnutí na věc 20 Cdo 2927 /2020 co do obhajoby posouzení dražby jako „veřejnoprávní“ pochopitelný, je toto posouzení nesprávné, i to v předmětném judikátu Nejvyššího soudu. Předmětné rozhodnutí nebylo vydáno senátem č. 29 specializovaným na insolvenční věci a je proto pochopitelné, že Nejvyššímu soudu unikla souvislost se skutečným postavením insolvenčního správce, kterého mimoděk uvedl v bodě 13. odůvodnění za soudního komisaře. Jednalo se totiž o věc likvidace pozůstalosti, kde z povahy věci žádný dlužník nefiguruje, neboť je mrtev. Tím odpadá otázka řešení procesního postavení osoby, jejíž majetek je zpeněžován. Otázka, kdo má postavení povinného proto ani nevznikne. Nevystane ani možnost uložení povinnosti k vyklizení předmětu dražby, neboť původní vlastník odpočívá v lepším případě v hrobě.
27. Teorie prezentovaná ze strany Nejvyšší soud v citovaném usnesení však nekoresponduje s příslušnou právní úpravou ani v případě likvidace pozůstalosti. Dovolací soud přehlédl, že

úkony při zpeněžení likvidační podstaty nekoná notář jako soudní komisař (je to explicitně vyloučeno dle § 100 odst. 2 písm. d) z.ř.s.). Ani zde tedy není prostor pro jakékoli přenášení pravomoci, protože je nesprávná následná úvaha soudu, že *v projednávané věci se jedná o dražbu uskutečňovanou podle předpisů veřejného práva, protože soudní exekutor byl provedením dražby předmětného pozemku pověřen notářkou jako soudní komisařkou*. Není tomu tak, neboť notář při sjednávání smlouvy o provedení dražby dle § 100 odst. 2 písm. d) z.ř.s. nemá postavení soudního komisaře. Není-li ustanoven správce pozůstalosti, provádí úkony zpeněžení notář jako správce pozůstalosti (ne jako soudní komisař). Mimochodem Nejvyšší soud v tomto usnesení nezmiňuje ust. § 100 ani § 231 z.ř.s., která jsou zcela esenciální, protože vylučují postavení notáře jako soudního komisaře při zpeněžování likvidační podstaty.

28. Nyní je podstatné, že insolvenční správce není za žádných okolností nadán vrchnostenskou pravomocí, a to jednoduše z toho důvodu, že mu ji insolvenční zákon žádným svým ustanovením nesvěřuje (dovolatel ani odvolací soud takové ustanovení nenalézají). Proto je vyloučena jakákoli teorie přenosu pravomoci, když taková pravomoc neexistuje. **Insolvenční správce nemůže sám o své vůli nic dlužníku ukládat a ani nerozhoduje o právech a povinnostech osob v insolvenčním řízení.** Nejvyšší soud v tomto směru musí vyjasnit svůj výklad a uvést jej na pravou míru, resp. se vymezit proti usnesení sp. zn. 20 Cdo 2927 /2020.
29. Nic jako veřejnoprávní a soukromoprávní dražba podle § 76 EŘ ve smyslu platné právní úpravy neexistuje, a to za žádných okolností v případě dražby vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ. Uvedené rozdělení by bylo lze pochopit pro případ likvidace pozůstalosti, kdyby notář zpeněžoval sám v postavení soudního komisaře, přičemž jeho úkony by se považovaly za úkony soudu prvního stupně (podobně jako je to mu v případě exekuční činnosti exekutora) a kdyby sám disponoval rozhodovací pravomocí. Nicméně s ohledem na explicitní zákonnou úpravu § 100 odst. 2 písm. d) z.ř.s. v tomto postavení (soudního komisaře) notář není. Notář je pr
30. Jedná se proto vždy o veřejnou dobrovolnou dražbu, kterou exekutor provádí na základě smlouvy s oprávněnou osobou podle § 76 odst. 2 EŘ. V případě likvidace pozůstalosti je touto osobou notář nebo likvidační správce a v insolvenčním řízení je to insolvenční správce.
31. Z uvedeného plyne, že exekutor nemůže vydat usnesení ve smyslu autoritativního vrchnostenského aktu, kterým zakládá, mění nebo ukládá práva a povinnosti. Ve vztahu k nyní projednávané věci je tedy třeba předmětný exekuční titul posoudit jako paakt.
32. Ve vztahu k odvolacím soudem citovanému usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 3801/2023 je třeba uvést, že je založeno na výše předestřené nesprávné posouzení co do postupu exekutora a možnosti vydávání rozhodnutí, které bude Nejvyšší soud muset změnit. Současně v tomto usnesení není obsažen žádný názor NS na možnost uložení povinnosti k vyklizení. Navíc usnesení je vnitřně rozporné, protože NS výslovně uvádí v bodě 25. odůvodnění, že *v posuzované věci je nepochybné, že oprávněný insolvenční správce z pozice osoby oprávněné disponovat s nemovitými věcmi, jež jsou součástí majetkové podstaty (§ 246 odst. 1 věta první IZ), sjednal pro účely zpeněžení nemovitých věcí formou dobrovolné dražby službu exekutora, který následně postupoval v rámci své další činnosti ve smyslu Hlavy V. ex. řádu*. Jinými slovy sám NS podrývá svou původní myšlenku dělení dražeb, když proklamuje, že se jedná o dobrovolnou veřejnou dražbu v rámci další činnosti exekutora.

Neexistence osoby v procesním postavení povinného

33. Ač dovolatel má za to, že při posouzení výše uvedených otázek ztrácí posouzení těch následujících smysl, pak pro případ, že by Nejvyšší soud konstruktivně, jasně a ústavně

konformně vyložil, proč s dovolatelem nesouhlasí, uvádí námitky k dalším právním úvahám odvolacího soudu.

34. Odvolací soud se vůbec nevypořádal s argumentací opakovanou i při odvolacím jednání, založenou na tom, že Nejvyšší soud již uzavřel následující:
- a. za prvé, insolvenční dlužník nemá postavení účastníka dražby a už vůbec ne povinného,
 - i. *I zde nicméně platí, že účastníkem dražby podle ustanovení § 76 odst. 2 exekučního řádu, vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 289a insolvenčního zákona, je nepochybně insolvenční správce (žadatel), který sjednal se soudním exekutorem o této jeho tzv. další činnosti smlouvu o provedení dražby a který má přitom postavení oprávněného. Povinný v takové dražbě nevystupuje, neboť při ní nejde o vymáhání splnění povinnosti. (viz Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2022, sp. zn. 29 Cdo 2652/2020)*
 - b. za druhé, že insolvenční dlužník není oprávněn podat odvolání proti usnesení o příklepu
 - i. *Lze tudíž shrnout, že (insolvenční) dlužník ani jiný účastník insolvenčního řízení (§ 14 odst. 1 insolvenčního zákona) nebo některý z procesních subjektů uvedených v § 9 písm. b/, c/, e/ a f/ insolvenčního zákona není účastníkem dražby podle ustanovení § 76 odst. 2 exekučního řádu, vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 289a insolvenčního zákona. Odvolání podané (insolvenčním) dlužníkem proti usnesení o příklepu udělenému v takové dražbě vydražiteli, proto odvolací soud odmítne (má odmítnout) jako podané někým, kdo k odvolání není oprávněn (§ 218 písm. b/ o. s. ř.). (viz též Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2022, sp. zn. 29 Cdo 2652/2020)*
 - c. za třetí, že exekutor v dražbě podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ) nevykonává veřejnou moc
 - i. Exekutor Bohutínský vykonával v případě dražby jako dražebník jinou činnost podle § 76 odst. 2 EŘ, a tudíž nevykonával veřejnou moc a nedisponoval pravomocí k vydání autoritativního rozhodnutí k uložení povinnosti vyklizení předmětu dražby podle § 336j odst. 4 OSŘ. *Soudní exekutor má (ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 exekučního řádu) postavení orgánu vykonávajícího veřejnou moc při výkonu exekuční činnosti, nikoli však při vykonávání činností dalších (srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 10. 5. 2016, sp. zn. 30 Cdo 2082/2015, uveřejněného pod číslem 90/2017 Sb. rozh. obč.). (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2022, sp. zn. 29 Cdo 2652/2020)*
35. Teorie odvolacího soudu vyslovená v bodě 17. napadeného rozhodnutí spočívající v tom, že nemožnost dlužníka podat odvolání se vztahuje toliko na výrok, jímž se uděluje příklep, ale přeci může podat odvolání proti výroku o vyklizení, by se dala i bez nadsázky označit za absurdní. I s vynaložením pouze minimálního interpretačního úsilí lze dospět k tomu, že v procesním právu musí existovat jasně vymezený okruh osob způsobilých k podání opravných

prostředků proti rozhodnutí a není možné zároveň účastníkem řízení být i nebýt. Navíc sám Nejvyšší soud tuto otázku výše citovaným rozhodnutím uzavřel, když konstatoval, že insolvenční dlužník není účastník, protože těžko může podat odvolání a těžko mu může být cokoli uloženo.

36. Na to konto odvolací soud v bodě 18. napadeného rozhodnutí uvádí, že „úpadce“ přeci musí mít možnost podat odvolání, když je mu ukládána povinnost. No právě, nejenže se předmětné usnesení nedostalo do jeho dispoziční sféry dlužníka (fakticky), ale dlužník není účastníkem dražby (která ani není řízením). Kde odvolací soud vzal úvahu, že si někdo má domyslet, že by vlastně účastníkem být měl, přestože nemá postavení povinného, a přestože Nejvyšší soud řekl, že účastníkem není. Odvolací soud rozvinul teorii, že dlužník ve vztahu výroku o vyklizení je účastníkem řízení a ve vztahu ke zbytku usnesení o příklepu tedy není. V bodě 20. odůvodnění pak odvolací povinnému vyčítá, že nepodal odvolání proti usnesení o příklepu ve vztahu k vyklizení. Pochopení ratia celé této úvahy přesahuje myšlenkové schopnosti dovolatele (a odvolací soud ji také nijak podrobně nerozvádí).
37. Odvolací soud pak v bodě 19. odůvodnění rozvádí úvahu o tom, že snad musí být přeci § 336j odst. 4 o.s.ř. použitelný i v insolvenčním řízení. Odvolací soud zjevně vůbec nedočetl ust. § 7 IZ, který přesně vymezuje použitelnost ustanovení o výkonu rozhodnutí pro insolvenční řízení a vyžaduje pro to výslovný odkaz. Odvolací soud v bodě 12. odůvodnění in fine uvádí pouze první část § 7 IZ upravující obecné použití ustanovení o.s.ř.; speciální regulaci pro ustanovení o výkonu rozhodnutí zřejmě nedočetl. Tato úprava byla promítnuta do IZ zákonem č. 294/2013 Sb., k němuž v důvodové zprávě zákonodárce uvádí, že *teoretická východiska jsou již mnoho let ustálena v tom, že mezery v insolvenční úpravě nelze nahrazovat přiměřenou aplikací práva exekučního (srov. např. již Hora, V.: Základy přednášek o konkursním a vyrovnacím řízení. Nakladatelství Všehrad, Praha 1932, str. 7).*
38. V bodě 15. odůvodnění odvolací soud vyslovuje nesprávný názor, že vzhledem k omezené skutkové podstatě hypotézy ust. § 285 odst. 2 IZ je nutné přistoupit k aprobaci toho, že pokud se nejedná o byt insolvenčního dlužníka, musí mu být uložena povinnost k vyklizení jinak. Citované ustanovení je v textu zákona přítomno od počátku jeho původního schválení. Pochází tedy z doby, kdy existoval institut bytové náhrady a zákonodárce tímto speciálně reguloval jeho použití pro případ zpeněžení bytu v insolvenčním řízení. K tomu důvodová zpráva uvádí: *Na dlužníka se tedy pro tyto účely hledí jako na osobu, které coby bytová náhrada náleží toliko přístřeší, které však lze (v případném sporu o vyklizení podle § 285 odst. 2) přiznat právo na náhradní ubytování nebo dokonce na náhradní byt, jestliže má rodinu s nezletilými dětmi a zároveň jsou pro takový postup dány důvody zvláštního zřetele hodné (§ 712 odst. 5 obč. zák.).*
39. Správná úvaha je tedy přesně opačná, tj. pokud insolvenční zákon neobsahuje speciální normu i pro jiné případy, než je byt dlužníka, pak je třeba postupovat pořadem práva, tj. nabyvatel je oprávněn podat žalobu na vyklizení. Nezřídka nastává totiž v insolvenčním řízení situace, kdy je prodávána nemovitost pronajata a insolvenční správce nájem neukončil. Automatické vyklizování dlužníka a všech, kdo odvozují původně svá práva od něj, proto nemůže při zpeněžení majetkové připadat do úvahy.

Kde není „povinný“, není koho vyklízet

40. Závěrem dovolatel předestírá úvahu zcela jednoduchou a formalistickou. I pokud by byla o dražba podle § 76 EŘ (vyvolaná postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ) jakousi dražbou „veřejnoprávní“ a v podstatě jakýmsi quasisřízením, pak nemůže být sporu o tom, že ust. § 336j odst. 4 o.s.ř. umožňuje uložení povinnosti vyklizení pouze „povinnému“, tj. osobě v postavení povinného. Povinný je účastníkem (stranou) řízení o výkonu rozhodnutí nebo exekuce, proti

němuž směřuje prováděný výkon rozhodnutí nebo exekuce. Taková osoba se ale v dražbě podle § 76 odst. 2 EŘ nevyskytuje a ani vyskytovat nemůže. Ani v takovém případě by tedy nebylo v dražbě nikoho, komu by se dala dle současné právní úpravy uložit povinnost k vyklizení.

41. **Jednoduše a jasně řečeno, neexistuje-li osoba v postavení povinného, absentuje způsobilý adresát právní normy obsažené v ust. § 336j odst. 4 o.s.ř. Jestliže byla povinnost uložena osobě, která není účastníkem řízení a nemá žádné procesní postavení, pak je ve vztahu k této osobě předmětné rozhodnutí nicotným aktem.**

Závěrečné shrnutí

42. Celá uvedená právní analýza má samozřejmě svůj původ v určité nešikovnosti zákonodárce, která je však integrálním projevem našeho demokratického systému a zvláště proto je potřeba, aby se s ní Nejvyšší soud vypořádal.
43. Přístup odvolacího soudu spočíval v tom, že vymyslel důvody (jakkoli nesprávné), aby mohl exekuci vedenou na základě paaktu aprobovat. Se vši úctou, jeho argumentace nevyvrací argumentaci povinného a zcela úmyslně pomíjí samotný základ hledání případné pravomoci soudního exekutora. Samozřejmě velmi těžko se hledá zákonné ustanovení, resp. právní norma, která neexistuje. Nicméně soud si nemůže dovolit mlčky předstírat, že vlastně existuje a zaobalovat to do jiných úvah a přitom nechat ukládat nezúčastněným povinnosti. Takový přístup nemá v justici ani ve společnosti místo.
44. Ač úvaha odvolacího soudu, že by postup možnosti vyklizení insolvenčního dlužníka přímo v rámci dražby byl efektivní smysl dává, bohužel odvolacímu soud uniklo, že by zákonodárce musel takovou možnost zakotvit přímo v zákoně a nelze si ji dotvářet judikatorně.
45. Za hlavní důvod k zastavení exekuce je nutno považovat „nicotnost“ minimálně bodu výroku III. předloženého usnesení o příklepu, kterým byla uložena povinnost k vyklizení, resp. celého předmětného usnesení. Takový výrok nemůže vyvolat žádné procesní následky a celé takovéto rozhodnutí není výsledkem žádného procesu, ale pouhé další činnosti exekutora.
46. Předně, zde uplatněný „exekuční titul“ – usnesení o příklepu, nebyl vydán v rámci jiné exekuce při prodeji majetku povinného. Nejedná se proto o usnesení vydané při exekuční činnosti soudního exekutora. Usnesení o příklepu však skutečně může budit dojem, že je exekutor mohl vydat oprávněně. Je však na exekučním soudu, aby toto posoudil, a to v jakékoli fázi řízení, neboť je jeho povinností zabývat se kvalitou a způsobilostí exekučního titulu.
47. Již v minulosti Ústavní soud musel osvětlovat, co znamená nedostatek rozhodovací pravomoci orgánu (resp. jeho působnosti) a jaké má důsledky. 27. *Předně, podle ustáleného doktrinárního názoru působnost státního orgánu představuje právem stanovený předmět, obsah a rozsah jeho činnosti, zatímco v případě jeho pravomoci se jedná o určité právní prostředky, které má státní orgán k realizaci své působnosti (srov. např. Filip, J., Svatoň, J., Zimek, J. Základy státovědy. Brno: Masarykova univerzita, 2002, str. 33–35). V případě, kdy soudnímu exekutorovi v důsledku vymožení pohledávky skončilo jeho oprávnění, je proto jeho postavení srovnatelné se situací, jako když by vůbec nebyl označen v exekučním návrhu, a nepřislušelo by mu proto v dané věci ani činit jakékoliv úkony – tzn. nedisponuje žádnými právními prostředky k realizaci své působnosti. Toto je ovšem nedostatek rozhodovací pravomoci, nikoliv věcné příslušnosti, jak dovodil Nejvyšší soud. Z tohoto závěru o nedostatku rozhodovací pravomoci pak ovšem logicky plyne další závěr, spočívající v absenci jakýchkoliv procesních následků takového rozhodnutí vydaného soudním exekutorem mimo jeho rozhodovací pravomoc.* (Nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. III. ÚS 1536/21)

48. V citovaném nálezu se vyjadřoval Ústavní soud k situaci, kdy exekutor dříve přeci jen vykonával exekuční činnost. Nicméně poté, co mu zaniklo pověření k vedení exekuce vydal rozhodnutí o zastavení exekuce. Ústavní soud jednoznačně konstatoval, že takové rozhodnutí je vydáno mimo jeho pravomoc a nevyvolává žádné procesní účinky.
49. Právní závěr v nyní projednávané věci je stejný, má toliko rozdílnou premisu. V Ústavním soudem řešené věci exekutorovo oprávnění zanikalo (ale dříve ho měl), zatímco v této věci exekutor takové oprávnění nikdy neměl. Proto rozhodl o vyklizení při nedostatku své rozhodovací pravomoci, protože jeho rozhodnutí nemůže vyvolat žádné účinky a jedná se pouze o paakt.
50. Vzhledem k tomu, že nyní je řešena otázka existence důvodu pro zastavení exekuce, posuzuje soud kompetenci exekutora nikoli k tomu, zda mohl či nemohl provést dražbu při zpeněžení majetkové podstaty v insolvenčním řízení, ale pouze k tomu, zda byl nadán pravomocí k rozhodnutí o vyklizení. Otázka správnosti dražby je řešena v jiném řízení (viz výše uvedené řízení u NSČR sen zn. 29 Cdo 691 / 2025). Rozhodnutí soudu o zastavení exekuce proto nijak neovlivní rozhodnutí o tom, že byl příklep udělen a komu.
51. Není zcela ojedinělé, že předmětem exekuce se stane rozhodnutí, u něhož se posléze ukáže, že vydávající orgán neměl k jeho vynesení pravomoc. Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 20 Cdo 3557/2006 posoudil jako správný postup soudů nižší instance, že částečně zastavili exekuci podle rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, a to z důvodu, že úřad rozhodl v dané části předmětu sporu o věci, která nenáležela do jeho zákonem svěřené pravomoci. To je případ typově obdobný jako v nyní projednávané věci. Rozhodnutí bylo vydáno dokonce orgánem, který za jistých okolností je nadán pravomocí k autoritativnímu rozhodování o právech a povinnostech. Nicméně rozhodující orgán, tehdy ČTÚ neměl pravomoc je vydat o dané části sporu, která nebyla v jeho působnosti. Jedná se tedy o rozhodnutí nicotné v té části, v níž orgán překročil svou působnost.
52. Z citovaného usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 3557/2006 se podává: *Exekuci lze nařídit, jsou-li splněny věcné předpoklady (§ 44 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb.); požadavek, aby titul, jehož výkon se navrhuje, vydal „oprávněný“ orgán, tedy orgán, který k rozhodnutí o daném nároku byl pravomocný, je jedním z nich. Právní teorie i soudní praxe za nicotný pokládá správní akt vydaný k tomu „absolutně“ nepříslušným orgánem, přičemž za takový se obecně pokládá správní orgán, který podle svého zákonné vymezení není oprávněn (není v jeho pravomoci) o určité věci rozhodnout, buď proto, že tato pravomoc byla právním řádem udělena výhradně jinému orgánu (soudnímu nebo správnímu) nebo proto, že nebyla výslovně přiznána ani jemu, ani jinému orgánu (srov. R 11/2000). Závěr, že exekuční titul vydal neoprávněný orgán, vede k zamítnutí návrhu na nařízení exekuce, a byla-li již nařízena, je důvodem pro její zastavení (§ 268 odst. 1 písm. a/, § 269 odst. 1 o.s.ř., ve spojení s § 52 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb.).*
53. Povinný již před soudem prvního stupně jasně předestřel svou argumentaci týkající se absence pravomoci exekutora, a to s odkazy na judikaturu Nejvyššího soudu, z níž se podává, že v dražbě provedené podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ) nevykonává exekutor veřejnou moc a žádný povinný v ní nevystupuje a insolvenční dlužník není účastníkem této dražby a nemůže ani mít postavení povinného (29 Cdo 2652/2020).
54. Jestliže soud zastává opačný právní názor, měl by ve svém rozhodnutí vysvětlit, kde se vzalo, že v dražbě provedené podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ) soudní exekutor vykonává veřejnou moc a může

insolvenčnímu dlužníku uložit povinnost vyklidit dražené nemovitosti, i když tento není účastníkem takové dražby.

55. K tomu by soud musel nalézt oporu v zákonné normě svěřující exekutorovi pro daný případ pravomoc k výkonu veřejné moci provádění dražby podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ), kterou však nenalezl ani Nejvyšší soud (viz výše citované rozhodnutí).
56. S odkazem na shora citovaný nálezn Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1536/21 nemůže obstát ani argumentace, že si nedostatku pravomoci exekutora zatím žádný soud nepovšimnul. Vzhledem k nestandardnosti situace to však těžko lze klást někomu za vinu, neboť každého zarazí, že vůbec taková situace mohla nastat. Ne vždy se navíc v takovéto insolvenční dražbě objeví povinnost k vyklizení.
57. Shrnuto, pro účely posouzení oprávněnosti vedení této exekuce nelze než konstatovat, že soudní exekutor v dražbě podle § 76 EŘ (vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ IZ ve spojení s ustanovením § 289a IZ) nemá působnost k rozhodování o právech a povinnostech jiných osob, a tedy ani pravomoc k tomu, aby rozhodl o povinnosti vyklidit draženou věc.
58. Není v právním státě přípustné uložit vykonatelnou povinnost k vyklizení osobě, která ani není účastníkem řízení a k tomu všemu orgánem bez zákonem svěřené pravomoci. Takový postup naráží na maximy ústavního pořádku týkající se dělby moci (svěření působnosti k rozhodování o právech a povinnostech moci soudní či na základě zákona jinému orgánu) a současně na právo na spravedlivý proces a možnosti brát se o svá práva u soudu. Jestliže soudy neberou insolvenčního dlužníka jako účastníka dražby a odpírají mu z toho důvodu možnost podat odvolání, a přesto umožňují vydat proti němu vykonatelné rozhodnutí, je porušeno právo zaručené čl. 36 LZPS. Nadto, čl. 2 odst. 3 Ústavy zní zcela jasně – státní moc slouží všem občanům a lze ji **uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon**. Odvolací soud to podtrhuje tím, že i přesto tvrdí, že odvolání mělo být podáno.
59. Stejně jako ve výše citovaném případě, který se týkal působnosti ČTÚ, musel by soud nalézt zákonnou normu svěřující exekutorovi působnost a pravomoc k vydání rozhodnutí o vyklizení. Stejně jako ČTÚ neměl v dané věci pravomoc rozhodnout o určitém typu nároku poskytovatele telekomunikační služby, neměl zde soudní exekutor pravomoc rozhodnout o vyklizení dlužníka.
60. Nabytí vlastnického práva, resp. udělení příklepu, vůbec není předmětem nyní projednávané věci, která se týká pouze bodu III. výroku onoho usnesení o příklepu, kterým bylo uloženo vyklizení, neboť ten byl podkladem pro vedení této nezákonné exekuce. Za takové situace zastavení exekuce nebrání, že fakticky byla již provedena.

Názor dovolatele

61. Na úplný závěr, jak by to mohlo být?
 - a. Ať exekutor v dražbě podle § 76 odst. 2 o.s.ř. má postupovat jakkoli, není a nemůže to být výkon veřejné moci. Také není vůbec žádný důvod pro dělení dražeb na soukromoprávní a veřejnoprávní, zvláště když teorie jakéhosi přenosu veřejné moci je vyvrácena ve světle absence zákonného podkladu.
 - b. Jestli se exekutor bude řídit při provádění dražby zák. č. 250/2023 Sb., o veřejných dražbách nebo povede dražbu přiměřeně podle základních pravidel o.s.ř. je vcelku nerozhodné, protože pokud nevykonávaná veřejnou moc, ani v jednom případě nebude vydávat rozhodnutí. Pro exekutora bude rozhodná a

závazná toliko sama procedura provádění dražby. Tato otázka vyřeší, co mohou účastníci očekávat a jak to celé proběhne. Proto je třeba na tuto otázku odpovědět jasně.

- c. Ohledně platnosti nebo účinků dražby pak nicméně platí obecné soukromoprávní předpisy, tj. občanský zákoník, případně lex specialis (z.ř.s., IZ). Zvláštní předpisy stanoví různá specifika, např. jaká zatížení dražené nemovitosti prodejem zanikají a jaká nikoli. Na to musí dbát sám exekutor a případně spolu s ním insolvenční správce či notář/likvidační správce.
62. Pro tuto věc to však znamená, že v rámci udělení příklepu v dražbě podle § 76 odst. 2 EŘ nikdy nemůže dojít k tomu, že bude nějaké osobě uloženo vyklizení dražené věci. Z pohledu exekučního soudu to znamená, že exekuční titul vydal neoprávněný orgán, což vede k zamítnutí návrhu na nařízení exekuce, a byla-li již nařízena, je důvodem pro její zastavení (§ 268 odst. 1 písm. a/, § 269 odst. 1 o.s.ř., ve spojení s § 52 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb.).
63. Nejvyšší soud by mohl zvážit užití postupu podle ust. § 20 odst. 1, resp. 2 zákona o soudech a soudcích, a to s ohledem na výše citovanou kolidující judikaturu a zásadní význam této věci.

Dovolací návrh

64. Necht' tedy dovolací soud změni usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č.j. 8 Co 300/2025-578 ze dne 3. listopadu 2025 tak, že usnesení Okresního soudu v Chomutově ze dne 6. června 2025, č. 26 EXE 6555 /2023-535, se měni tak, že exekuce se zastavuje.

S úctou

Mgr. Michael Šatylov, advokát, za povinného